

Afrikkalainen sikarutto (ASF) leviää Euroopassa - varaudu!

Afrikkalainen sikarutto (African Swine Fever, ASF) on helposti leviävä, viruksen aiheuttama sikojen, villisikojen sekä mini- ja mikrosikojen verenvuotokuume-tauti. ASF-virukseen ei ole olemassa rokotetta eikä hoitokeinoa. Afrikkalainen sikarutto ei tartu ihmiseen.

Afrikkalaista sikaruttoa esiintyy yleisesti Afrikassa. Vuonna 2007 tauti levisi Georgiaan, todennäköisesti Afrikasta tulleen laivan ruokajätteen mukana. Sen jälkeen ASF on levinnyt mm. Venäjälle, Ukrainaan, Valko-Venäjälle ja vuonna 2014 EU-maihin Puolaan, Liettuaan, Latviaan ja Viroon. Euroopan alueella afrikkalaista sikaruttoa on ollut Sardiassa vuodesta 1978 lähtien. Afrikkalaista sikaruttoa ei ole koskaan todettu Suomessa.

OIREET

- ▶ Äkillinen kuolema ilman edeltäviä oireita
- ▶ **Korkea kuume (40.5–42°C)**, apaattisuus
- ▶ Ihon punoitus, verenvuotot iholla
- ▶ Ruokahaluttomuus, oksentelu, (verinen) ripuli, ummetus
- ▶ Ontuminen, takajalkojen jäykkyys, horjuminen, vapina tai kouristukset
- ▶ Silmä- ja sierainvuoto
- ▶ Luomiset
- ▶ Kuolleisuus jopa 100 %, kooma, kuolema 1–7 vrk:ssa
- ▶ **Sairastuneiden määrä voi vaihdella ja oireet voivat olla myös lievempiä**

Tavallisin aika tartunnasta oireiden ilmaantumiseen on 3-15 vuorokautta.

MILLOIN ON SYYTÄ EPÄILLÄ

- ▶ Sioilla on afrikkalaisen sikaruton oireita
- ▶ Sikoja kuolee äkillisesti tai sairastuu lyhyen ajan sisällä
- ▶ Sioilla on kuumeinen suolisto- tai hengitystiesairaus, johon antibioottihoito ei tehoa
- ▶ Luonnosta löytyy kuollut villisika
- ▶ Villisillä on ollut sairauden oireita ennen kaatoa
- ▶ Villisiassa havaitaan suolistamisen yhteydessä normaalista poikkeavaa verekkyyttä

AVAUSLÖYDÖKSET

- ▶ Yleistynyt verekkyyks elimissä ja koko ruhossa
- ▶ Verensekaista nestettä rinta- ja vatsaontelossa
- ▶ Perna ja imusolmukkeet ovat tummia, suurentuneita ja hauraita
- ▶ Verenpurkauksia elimissä ja ruoansulatuskanavan limakalvoilla

ASF-VIRUSTA ERITTYY KAIKKIIN SAIRASTUNEEN SIAN TAI VILLISIAN ERITTEISIIN

Viruksen säilymiseen tartuntavaarallisen vaikuttavat mm. lämpötila, pH, kosteus ja UV-säteilyn määrä. Virus säilyy:

- ▶ Veressä ja elimissä (+4 °C) 18 kk
- ▶ Ulostessa ja virtsassa (+20 °C) n. 2 vkoa, (+4 °C) useita kuukausia
- ▶ Kuolleen sian tai villisian ruhossa ja sivutuotteissa useita kuukausia
- ▶ Lämpökäsittelemättömissä sianliha- tai villisianlihatuotteissa useita kuukausia, jopa vuoden
- ▶ Pakastetussa sian- tai villisianlihassa useita vuosia

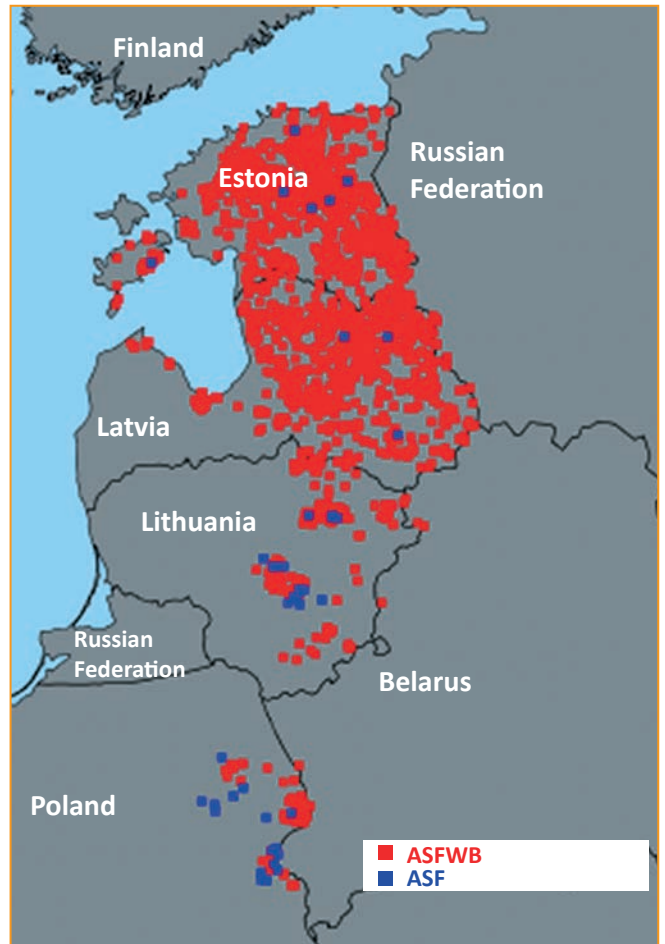
LEVIÄMINEN

Suoraan

- ▶ Tartunnan saaneista sioista ja villisioista terveisiin sikoihin ja villisikoihin, jopa ennen oireiden alkamista.
- ▶ Kuolleista villisioista ja sioista.

Epäsuorasti

- ▶ Tartunnan saaneen sian tai villisian lihan, lihatuotteiden, sivutuotteiden ja käsittelemättömien metsästysmuistojen välityksellä. *Afrikkalaisen sikaruton takia määrätyt tuontirajoitukset tulee huomioida matkailtaessa maihin, joissa esiintyy afrikkalaista sikaruttoa.*
- ▶ Rehusta tai ruokajätteestä, jossa on tartunnan saaneen sian- tai villisian lihaa. *EU-maissa on kiellettyä syöttää ruokajätteitä tuotantoeläimille.*
- ▶ Tartunnan saaneen eläimen verellä tai eritteillä saastuneiden välineiden, vaatteiden, rehun, kuivikkeiden, kuljetusvälineiden ja elintarvikkeiden välityksellä.

ASF -tautilanne Suomen lähialueen EU-jäsenmaissa 2016.

TOIMENPITEET EPÄILTÄESSÄ

- ▶ **Ota viipymättä yhteyttä alueen kunnaneläinlääkäriin.**
- ▶ Noudata kunnaneläinlääkäriin antamia ohjeita puhdistuksesta ja desinfektiosta.
- ▶ Pese ja puhdistauta.
- ▶ Liota käyttämäsi vaatteita desinfiointiliuoksessa ja pese ne pesuohjeen mukaisessa korkeimmassa lämpötilassa.
- ▶ Puhdista ja pese käyttämäsi varusteet ja tarvikkeet näkyvästä liasta.
- ▶ Desinfioi pitämällä kuumassa saunassa (vähintään 30 min + 60 °C) tai desinfiointiaineliuoksella (esim. Virkon S 1 % liuoksena tai 2 % hypokloriittiliuos). Noudata valmistajan antamia ohjeita. Desinfiointiainetta saa mm. apteekista tai maatalouskaupoista.
- ▶ Peseydy ja käy saunassa.
- ▶ Älä vieraile sikatiloilla tai osallistu villisikojen ruokintaan tai metsästyksen 48 tuntiin.